

معدنکاری سبز راهبردی برای مدیریت بهینه معادن

الهام یاری^{۱*}، ایرج ثقفی^۲

۱- کارشناس ارشد برنامه ریزی توسعه منطقه ای، دانشگاه علامه طباطبایی

۲- کارشناسی ارشد مدیریت دولتی - منابع انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مهاباد

چکیده

بهره برداری از معادن بدون در نظر گرفتن ابعاد مختلف آن، می تواند پیامدهای ناخواسته فراوانی را به دنبال داشته باشد. بخش معدن و صنایع معدنی در بسیاری از کشورها از جمله مهمترین مسیرها در رسیدن به توسعه پایدار بوده است. این مهم در برخی از کشورهای دارای معدنی نیز علاوه بر اینکه منجر به توسعه پایدار نشده، بلکه بعنوان منبع اصلی درآمدی دولت، یک نظام ناکارآمد را به وجود آورده است. وجود معادن و کانسنگهای معدنی در هر نقطه ای از دنیا که باشد برای آن منطقه یک امتیاز و غنیمت به شمار می آید که با یک مدیریت صحیح و کارآمد و برنامه ریزی دقیق می تواند به سکوی پرتابی برای آن منطقه مبدل گشته و شکوفایی و پیشرفت را به ارمغان آورد. برای عبور از این بحران مدیریت مسائل معدن خصوصاً بسط معادن سبز را می توان پیشنهاد کرد.

در این مقاله ابتدا اثرات بلند مدت معادن بر منابع اقتصادی، اجتماعی و محیط زیست ذکر می شود. سپس معدنکاری سبز بعنوان یک رویکرد معتدل در قبال مشکلات صنعت معدن معرفی می گردد، چهار چوبی که با ایجاد ساختاری پایدار زمینه را برای تحقق مبانی توسعه پایدار در صنعت معدن فراهم می سازد به گونه ای که بهترین شرایط از لحاظ اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی در صنعت معدن حاکم شود و در نهایت چهارچوبی برای رویه ای شدن معدنکاری سبز ارائه می گردد.

واژه های کلیدی: معدنکاری سبز، رویه ای شدن معدنکاری سبز، مدیریت بهینه معادن، اثرات معادن بر محیط پیرامون

۱- مقدمه

این هر چند کشورهای توسعه یافته در ابتدای مسیر توسعه به واسطه تکیه بر منابع طبیعی و معدنی خود و استخراج آنها توانستند گام های ابتدایی توسعه را بردارند، ولی بر اثر بی توجهی به مسائل زیست محیطی و تبعات اجتماعی و نگاه صرفاً اقتصادی به موضوع مشکلاتی ایجاد شد که به تدریج توجه به این مسائل در کنار جنبه های اقتصادی این فعالیت ها، موجب شد موضوع و مفهوم توسعه پایدار مطرح شود. توسعه پایدار در کشورهای دارای منابع معدنی، با در نظر گرفتن همزمان سه پارامتر مهم امکانپذیر بوده و بی توجهی به هر یک، علاوه بر آنکه موجب رشد و توسعه پایدار نمی شود، بلکه آثار زیانباری را نیز به دنبال خواهد داشت.

معنای توسعه پایدار، فقط حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی نیست، بلکه مفهومی نو از توسعه و رشد اقتصادی است، رشدی که بدون تخریب منابع طبیعی و برهم زدن تعادل زیست محیطی، عدالت و امکانات زندگی را برای همه مردم جامعه اعم از شهری، روستایی و عشایری و نه فقط قشرهای محدودی از جامعه فراهم می کند. (ازکیا و همکاران، ۱۳۸۷: ۲۴۵)

کمیل و هک با الهام سراگلدین توسعه پایدار را بر اساس اهداف آن می نگرند و همانند بسیاری از دیگر نویسندگان و اصولاً در چارچوبی که در توسعه پایدار غالب است اهداف آن را در سه گروه اهداف اقتصادی، اهداف اکولوژیکی و اهداف اجتماعی دسته

35 mm

25 mm